

Norsk Folketidsskrift

Bladet udkommer hver Lørdag og kostet for Tjæringaaret paa fint Papir 48 øre (Postporto 8 øre), simple Papir 30 øre (Postporto 5 øre).

No. 22.

Kristiania den 30 Maj 1868.

3de Harg.

Inndhold:

Fra Wiskonsin. — En Folkehøjskole. — Det indre af en Skimohytte (med 3 Billede). — Bogeskoven i Laurvig (med Billede). — De sidste Begivenheder. — Kristiania. — Nyheder.

Fra Wiskonsin.

Af Eb.

(Forts. fra No. 21.)

Kapitelhuset, Maddisons Stolthed og Utre, hvor Staten Wiskonsins aarlige, longivende Forsamling mødes, er en stor rummelig Bygning, afdelt i Midten ved en bred Gang, paa hvis ene Side er Bibliothek og paa hvis anden ligger den rummelige Retssal, med to Rader Søjler, Bænke, Pulte og Lysekrone, under hvilken virkelige Damer og Herrer svinge sig paa Balastenerne. Der var det nok vores to norske Jenter havde danset Aftenen før. Jeg gad vide, om det faldt dem lige saa let at ombytte Springdans og Valdershvelv med Vals og Polka, som Stakken med Kjolen.

Mr. Cathin, den Advokat, som N. paa Anbefaling havde antaget, var en rig anseet, hvad man falder brav Mand. Han var fortlædt, lidt, bleg, med folde, slappe Træk. Hvad han sagde, var Præget af at være vel overtaenk. Hans Fordrag var nøjagtigt, men uden Barne og Interesse, bare snøvlende Ensfornighed, der fristede Kjævebenene næsten over Formue.

N.s anden Sagfører, eller frivillige Medhjælper, rimeligtvis forat vinde Kunst blandt de Norske, var en Mr. Knapp, med et rundt, glædesstraalende Ansigt, et upaalideligt Glint i de blaa Øjne — fed og luvslidt. De to Herrer sad paa samme Bænk. Paa Bænken ved Siden, tronede hans Højhed „the justice“ og „peace“ med et uendeligt langt Ansigt, paafaldende ligt Fredrik den Sjettes af Danmark, kun meget mere sovnigt, end denne Hædersmands vel nogensinde var. Han nedskrev alle Hovedpunkterne i Sagen og tog alle Vidnerne i Ed, hvilket skete paa den Maade, at han for hvert Vidne, som skulde frem, med halvt lufkede Øjne og snøvlende Stemme hurtigt fremsagde Edsformularen, en hel lang Regle, hvoraf det eneste Forstaaelige var Slutningen: Saa hjelpe mig Gud! Denne Formular berøvet alt det Højtidelige, der skulde ledsgage en Salighedsed eftermuledes af Sværgeren, altid ligegyldigt, ofte leende med de tre Fingre rakte i Vejret.

Paa Bænken ligeoverfor sad Mr. Bastun, „Miss Carolines“ Sagfører, iført graa Frakke, rødrudet Vest, smudsigt Linned og ditto Hænder, der var foldede over en stor Mave, og et stærkt Udtryk af Vid om Mundens og en blomstrende Næse.

Paa fjerde Bænk sad Juryen eller de fem ser Dommere, som skulde afgjøre Sagen.

Det kunde synes, at der i alle Fald for An-

stændigheds Skyld kunde være valgt andre Personligheder til at hævde Frihed, Folkeret og Folkeoplysnings, end disse lurvede Staller, der sad paa Dommerbænken, og til Punkt og Præcis lignede de brødloose Svende, som render om her i Landet. Et Par af dem stred haardt med Sovnen, vel paa Grund af den uvante Stads at være i Hus, en for sædeligt den hele Tid trods talrige Puf og Stød, og et Par saa ud, som om de passede paa Lejligheden til at løbe af med et eller andet stjalet Stykke.

Miss Caroline afgav først sin Fortclaring, der var saa løgnagtig, saa forvirret og saa usammenhængende, at hendes Sagfører snart saa sig besøjet til at paabyde hende Taushed. Først hed det, at hun var blevet spændt, klemt og puffet saaledes, at hun besvimedede og intet mere kunde erindre. I næste Øjeblik havde hun faaet et haardt Slag og var kommen paa Hovedet ud af Døren. Bedhuggeren skulde vide det Altsammen.

Det første Vidne, som var blevet afhørt, var Doktor P. Han efterhumlede Edsformularen og stillede sig med ret god Holdning mellem Bænkene, vendte Ansigtet mod de forskellige Herrer og forklarede, at han Tirsdag ved Middagstider var blevet falset forat se Angjeldendes Arm og da havde fundet den at være helt hoven med mange røde, gule og blaa Pletter. Hans Fremtræden havde et ørligt, alvorligt og ligefremt Præg. Han gjorde Indtryk af at vidne: „Sandhed,“ som det hed i Formularen, „den hele Sandhed, intet uden Sandhed,“ uden at være bevæget af noget Hensyn. Hans Vidnesbyrd opfattedes vistnok ogsaa saaledes af Dommerne, og vilde sikkert have afgjort Sagens Udfald, selv om dette ikke havde været afgjort i Forvejen; thi det Hele kunde jo ikke betragtes som andet end et Pøbelskuespil, opført til Utre og Pris for Raaheden.

Nu skulde Doktor S. frem at vidne. Han indtog sin Plads under flingende Latter og Bravoraab, da Mr. Bodkin til Bedste for Publikum opraabte og stavede hans Navn, som Hr. Doktor „Shitty;“ og dette Navn påsæde den Dag i Sandhed altfor godt paa ham, der han stod i Salen, smudsigt, uordentlig, sammenfalden, en Bjalt al igjennem, som de Danske sige. Hans ellers ret smukke, godmodige Ansigt var knapt til at gjenkjende; thi han vred og drejede uophørligt paa Næse og Mund, snøftede, pustede, lettede paa Fødderne, pillede med Fingerne, fort teede sig som en Besat, og sikkert nok var han ogsaa den Dag besat af Doktor Smith, som fandt ham at være et mere brugbart Redskab i denne Tilstand, end naar han var blank, som sædvanligt. Forresten stod han fra Hjertets Side og i Kundskaben højt over sine Medbrødre; thi han var af Naturen et godsligt, skiffligt Menneske, og af Kunsten medicinske Kandidat fra Kristiania.

O, herlige Guds Gave, sund Sands, Du er i Landens Rige, hvad rent Vand er i Naturens; uden dette og hint er al Husholdning umulig.

Man havde lært ham, hvad han skulde sige, og han ramsede det op paa slet Engelsk, spækket med latinske Udtryk, som en Skoledreng fremfiger en udenadlert Lettie. Jeg er ikke indviet i det rædselsfulde Anatomi og Dissektionssprog, og det kan derfor ikke fordres, at jeg nøjagtigt skal givne, hvad han sagde; men det lød omtrent saaledes: „Efter paa Embedsvegne, som medicinske Kandidat med bedste Karakter, at være falset til Miss Caroline og efterat have besigtiget, examineret og undersøgt hendes Arm sammen med mine Kollegaer, ante amicorum judicio, fandtes ved denne Undersøgelse og Examination, formedelst den superrige Del af Armen brachiam laceratus sædvanlige Udfændes Usædvanlighed — og nu fusede det om vores Øren med Kongelation, Kontusion, Kompression, Kongestion, Stagnation og en Uendelighed af „ioner“ til det slog om i Arterium, Medulla, — — undgaa Katalepsi, prøve milde Midler, holde Omslag, holde den besvimedede Damers Aande og Funktioner i Virksomhed, ved at give hende Colophonium, Campherolum, Cikorium, Hoffmannarium, Opium, Oleum americanum og andre Medicamenter. Hans Kollegaer raadede til flere Medicamenter, og nu kom igjen et Fossefald af Latin.

Alt dette maa synes overdrevet; men tvertimod er over det Halve udeladt. Man huske paa, at det her blot kom an paa at opvarme med en hel Del lange, uforståelige Ord, forat imponere et raat og uvidende Publikum. Da Udenadramseren havde fremført denne sin Lettie, stod han og gabede, som om Sjælen var sløjen fra ham. Han havde sagt, hvad han havde lært, og mere kunde han ikke. Da derfor Mr. Cathin spurgte ham, hvoraf han vidste, at han havde set Armen samme Dag, som Damen havde beskadiget sig, havde han intet Svar. Paa flere Spørgsmaal svarede han som „Goddag Ørkestaf,“ Isb Sur i Yes, No, to day to-morrow og varierede uden Hensyn til det Foregaaende „to be sure, certainly, as I said.“ Hans Forfæmelse fremfaldte derfor bestandigt nye Latterhalver, indtil endelig Mr. Bodkin hød ham tie, og han under høje „chevings“ lufkede af med Halen mellem Benene.

Nu fremtraadte Mr. Smith, Processens Øphavsmand, Sammenrottelsens Drivhjul, Dagens Helt. Han forestillede sig for det cærede Publikum i gamle Klæder, sjæve Støvler og mere end smudsigt Linned. Sin lille, hæslige Person søgte han at gjøre saa nægtigt som muligt ved at sætte den ene Haand i Siden og viste med et stort, rødt Kommetøllede i den anden, strue den lille, uforkammede Næse, der af den ondskabsfulde Natur var vrængt ganske opover, endda højere i Bejret, fordrøje Mundens til et haanligt Smil og blinke og plise med de smaa, fatteagtige Øjne, der udtrykte List, Letfind, og hvad jeg ej tjender noget tilsvarende Udtryk for paa Norsk: „fun.“ Han ligede Narren i en Hundekomedie, og dette var ogsaa hans Rolle i Livet. Forresten var han svensk af Fødsel og sagdes at være undvegen Straffange

fra Trondhjem. Hans uøerlige Personlighed valte en Munterhed, som albrig vilde ophøre. Man hyssede, trampede, flappede og sloggerlo. Spørgsmål, Svar og Vittigheder regnede ned over Hæften, og han havde et belejligt Ord til Alt. Kun en ringe Del deraf er her nedskrevet. Førgjæves blev der paabudt Taushed. Har de nogensinde forretet som Præst? Ja. Som Ju-rist? Ja. Som Læge? Ja. Hvor studerede De Loven? I mit Hus. Hvor tog de Examen? Jeg tog ingen Examen, jeg studerede Jesus for mit Tidsfordriv. Hvilkens Lære befjendte De Dem til i Norge? Jeg formoder den Lutheriske. Hvilkens Lære udbreder De her? Frivillig Gjendøben. Er De viet Præst. Nej, jeg taler af Aanden. Har De Brev som Læge? Nej, jeg mistede det ifjor. Hvorfra sit De det? Fra Sundhedssej-fkabet i Stockholm, hvor jeg studerede Medicin. Var De falder til Miss Caroline? Nej. De har altsaa ikke fejet den saakaldte beskadigede Arm? Jo, jeg saa den Tirsdag Kl. 4 og fandt den overordentlig hoven med en Mængde gule, røde, grønne, blaa, sorte, brune og violette Pletter. (Skingrende Latter). Hvorledes kom De til at se den? Jeg rejste med de andre Læger for Selfabs Skyld og forat slappe min Hest Bevægelse. Hvorfor aflagde de Ed paa, at Mr. N. havde beskadiget hendes Arm? Hun bad mig derom. Hvorfor bad hun ej sin Mand? Han var ikke hjemme. Hvorfor har De blandet Dem i en Sag, der ikke ved-kom Dem? Naar de har studeret Loven, maatte De vel vide, at det var hendes Mand, der skulde aflægge Eden. Jeg ved ikke, om hun har nogen Mand. (Stormende Latter, Trampen og Bravo-raab). Har der været Uvenskab mellem Dem og Mr. N.? Have I nogensinde været uenige? Jeg har altid næret blide, velvillige Ægtesler mod Mr. N., uagtet han engang kom ind i mit „Samling“ og forstyrrede mig noget.

Paa denne Maade krydsede Spørgsmaal og Svar hinanden meget længe som en livlig Kjæde-ild, indtil der endelig paahødes Taushed, og Hr. Smith under Fruen og Bifaldsudtryk fjernede sig baglængs.

Nu fulde N.s Vidner afhøres. Den første af disse, en troværdig, stiftelig norsk Mand, fortalte, at han havde været i et Værelse ved Siden af N.s Kontor, da Kari Knudson var dende. Han havde hørt hende sjænde med høj og vred Stemme, medens Mr. N. gjentagne Gange havde bedet hende om at gaa.

Mr. G. B. norrk, vidnede, at han Tirsdag Kl. 3 havde seet Armen og intet Usædvanligt hemærket. B. er en lidén, noget krumrygget Mand, der skriver og taler godt Engelst, og derfor var ansat som Tolk i Retten. Han oversatte den hele Tid langsomt og nøjagtigt hvort eneste Ord, alle Fornavne, Stjældsord, Øgenavne og Udbrud. Men forat ørgre ham, satte Bodkin den enfoldige og i Engelst temmelig uhyndige Doktor S. til at passe paa ham og rettede selv ideligt: „the little darling, the little sweet old one, til ham. Der næst vidnede tre Bønder, at Mr. Smith og Miss Caroline havde daarligt Ord paa sig for Sandhed og Troværdighed. Og nu vare alle Vidner afhørte paa to nær, som Smith havde faaet fati, og som for en lidén Drifkeskilling vidnede, at de aldrig havde hørt noget Ondt om ham. Havde han rejst Verden rundt, funde han faaet Vidner nok, der aldrig havde hørt Noget om ham, hvor berygtet han end var.

Nu holdt Mr. Cathin sin Forsvarstale for N., hvilken i Hovedsagen drejede sig om den engelske Sætning, at en Mands Hus er hans Borg, hvor han altsaa uindskænket raader. Hans Ret i denne Henseende er saa stor, sagde han, at han endog kan nedskyde Enhver, der ikke paa hans Forlangende strax forføjer sig bort fra Huset. Mr. N. maatte da saa meget mere have Ret til at føre Miss Caroline ud, naar denne Dame negtede at gaa. Men der havde fundet Ordstrid Sted mellem N. og Hr. Smith, og denne havde derfor benyttet sin Veninde Miss Caroline som et Redskab til at hævne sig og havde sendt hende til N.s Hus forat ophidse og tirre ham. Hævnspølelsen, sagde han, ruer som en ond Land paa Bunden af Menneskehjertet; den er et af de mægtigste Drivhjul til vore slette Handlinger, og den var her det eneste Ophav til en Sammenslutning mod en uskyldig Mand, der kun havde benyttet sig af sin uomtvistelige Ret til at befri sig fra at overgås med Grovheder i sit eget Hus.

Dette var i saa Ord Hovedindholdet af hans Tale. Han gjorde sig øjensynligt megen Umage talte længe, næagtigt og grundigt. Hans Tore drag var dog hverken varmt eller belivet, men gjorde Indtrykket af at være ærligt ment og til Bedste for en god Sag. Dette viste han ogsaa ved ingen Betaling at ville tage af den, hvis Forsvar han havde paataget sig, medens det sagdes, at Hr. Bodkin allerede paa Forhaand af Hr. Smith og Miss Caroline harde modtaget gode Erfjendelighedsbeviser forat udføerde Mr. R. og smigre for sit egen Parti. Han skreg derfor ogsaa som en rasende Berserk, talte under mange Bevægelsler og med en usæmmelig, dundrende Hestighed, og begyndte stedse forpaa igjen med nye Begyndelser, hvergang han havde udstømt sin egentlige Stof. Saaledes holdt han paa at brølpe over en Time, indtil endelig hans Stemme brækkede, og han formaaede ikke at fremføre Ardet, end er hæs Hvisken. De fleste af Tilhørerne havde dog allerede forladt ham, førend dette Tidspunkt indtraf, og han endeligt maatte give sig. Hans Tale begyndte ommentret faaledes:

Erede Herrer, retfærdige og lovlyndige Dommere, agtværdige, oplyste Borgere, kjære, værdige Medbrødre! Vi har her iblandt os En, som udgiver sig for at være en dæmned Mand, men som snart skal forstaa er en Bildmand, en Dredriver, en Bøddel, en vild Tyr, hvis Mage vi forgjæves vil søge blandt alle „Dale Countys“ Øyer. Hører nu opmærksomt paa mig mine Venner og ærede Herrer! Jeg vil blot fremføre det, der har tildraget sig, den rene nøgne Sandhed! Jeg vil ikke gjøre som disse To, (pegende paa Cathin og Knapp) der sidder og grunder forat funne putte Eder Blaar i Øjnene. Men det skal ikke lykkes dem; thi Ære ingen Dumrianer, men frie, oplyste Amerikanere! Hører da paa mig, Æuskatterlige Venner, riddelige Brødre! En Dame, en Fremmed blandt os kommer til sin Landsmand i en privat Grinde. Vi er for beskedne til at spørge hvilket. Nok, hun kommer, maa ske betynget at Sorgen forat føge Hjælp og Trost; men hvad gør han? Mine Herrer, vi kjende Alle Josephs Historie. Vi vide Alle, hvorledes Kjærlighed kan forvandle sig til Had. Den vilde Bøffel bliver rasende og mishandler sin Søster, sin Landsmand inde, der er gaaet ind i hans Hule. Mærferne se vi der! En Skam, en Stjændsel er det, at Slight kan ske i vort Land! Lad denne Barber gaa til Sibirien og pidste Kvinder, lad ham gaa til Hindostan og brenne Enfer til Zuhululuhierne med deres Gud Unkobunko funko og øde smaa Twillingbørn, men lad ham ikke komme blandt vores fri, riddelige Nation og mishandle Damer. Vor fri Nation, figer jeg; thi vi have jo Friheds alt Undet end dette! Har jeg ikke Ret? Hører mig, kjæreste Venner! Han funde have drukket sig dødsdrucken, pryglet mig og otte andre Embedsmænd, ja Herrseren med, figer jeg! Han funde have redet lige ind i Kirken med ladte Pilstoler, en i hver Haand, og sat sig paa Skjødet hos en ung Pige! (Levende Bisfaldaaab, Trampen og Latter, som ej vilde ophøre). Ingen vilde derfor krumme et Haar paa hans Hoved! Men at flore, knibe, spænde, slaa en Dame! Ty, hvilken fejg, øreløs Kujon! Nej, vi Amerikanere have ikke for Intet født vor Friheds i en hard Barselseng, taftet være vor gode Forløser! Leve Washington, leve Miss Caroline og alle vores yndige Damer! Leve de frie, Forenede Stater! Leve alle Lovens Haanhævere! Ned med alle dens Overtrædere og Hornermere! (Uendelige Bisfaldaab ytringer, levende Hurraaab fra Bodkin, Washington og Damerne).

Jeg antager, at denne Prøve paa hans Bel-
talenhed kan være mere end nok. (Forts.)

Paa en Folkehøjskole.*)

Udningen af Pigeskolen paa Marielyst d. 6te Ma
havde samlet usædvanlig mange af Grundtvigs

*²⁾) Efter „Danst Folketidende“ optager vi følgende Stykke om det maaſte kunde tjene til at tænde en ulmend Gnist et eller andet Sted ogsaa i Norge. Thi vi ved at unge Mænd trændt i Landet længes til at gaa paa en faaand Skole; vi ved ogsaa, at mer end En funde have Eyst til at resse Skolen i sin Hjembygd; men a mange Danfæligheder ligger i Vejen. Maatte Bur fra fremmede Skoler give dem Mod til at give sig ifa med dem.

og Skolens Venner, saa Højskolens store Spijefal
var ganske fuld af Tilhørere. Efter Afslutningen
af Sangen: „*Skjøn Freja hun havde et Smykke*
af Guld“, bød Bisshop Grundtvig Pigerne vel-
kommen med følgende Ord:

„Venner og Medarbejdere, som de Alle er,
der tager levende Del i, hvad her foregaar, lad
os lykønske Verket med den Stilhed, hvori det
som en offentlig Hemmelighed klar for klar skridt
frem paa det Fjern som paa det Danske i alle
Maader; thi det var jo, hvad vi ønskede og spaade
Fruerburet paa Marielyst, da vi først sang, hvad
vi nu alt den tredje Sommer gjentager: „Løke
lister omtrring, han hører vel Sangen, men ser in-
gen Ting“. Nej han ser ingen Ting; thi her er
slet intet Nyt at se. Karlene, som gik foran med
Majlov i Hattene, de er forsvundne, og Pigerne,
som synner paa Guldsmykkens-Sangen, mens de passer
deres Dont, bruger deres Naal og lytter til lojer-
lige Sagn fra gamle Dage, de røber ingenlunde,
men skjuler, hvad der er igjære her i dejligst Vand
og Bænge, luft med Blagen blaa, og som først
kommer for en Dag, naar de unge Karle bærer
Blus, fulgte af Pigeblaren til Høstgildet, hvor der
skal dandses til den lyse Morgen, og vi kan frit
tale højt derom; thi vel hører Løke det Altsammen;
men han tror ikke et Ord deraf; han er selv en
Luredrejer, som altid slaar paa Bognen, naar han
mener Hestene, og det Samme tror han om os og
bryder forgjæves sit Hoved med, hvad vi dog
egentlig kan mene med de Majlov og den Guld-
smykke-Sang, vi vil forvirde ham med.

De skal derfor slet ikke være bange, men fun-
gjøre dem saa glade og lyftige med hverandre de
lange Sommerdage, som de unge Biger hos os
har længe haft Ord for ypperlig at forstaa; thi
det er den hele Hemmelighed, som offentlig forbe-
redes, at alle de sure Muler, som man har længe
har samlet paa, de skal afsløses af uskyldig Glæde,
og det er, hvad Loke aldrig vil tro, om han end
ser det for sine Øjne; thi det er ham nok, at han
ved, den gamle Hospitals-Præst har ogsaa her en
Finger i Spillet, saa følger det, mener han, af
sig selv, at det er kun Sorg og Bedrøvelse, det
Hele gaar ud paa, og i den Tro lader vi ham
gjerne blive."*)

Efter Grundtvigs Velkomst tale blev Sangen:
„Brat af Slaget rammet“ funget, og Pastor Bujæ
talte derpaa saaledes:

„Det er nogle forunderlige Tider, vi leve i.
Mange Aar er det ikke siden, da lød det saa ofte
om os, paa Landet: „Kunde mit Barn dog slippe
med mindre Skolegang og saa slippe vel fra Pre-
sten — saa kunde jeg dog have nogen Nutte af
det.“ Men nu ser vi i vore Dage, at naar de
er slupne fra Skolen og slupne fra Præsten ved
Konfirmationen, saa kommer de siden igjen og ban-
ker paa Skoledøren for at komme ind og paany
gaa i Skole, og det er ej alene Ungerstvendene,
som nu har faaet Lyft og Tid og Lejlighed til
at forlade Arbejdet i Gaardene og paa Markerne
for atter at føge Skolen — nej, ogsaa de vorne
Piger forlader Gryden og gaar fra Malkebøtten
og vil i Skole — og se, det er Alt sammen for-
underligt for vore Øjne! — Men vi vil dog ikke
blot blive staende foran alt dette med en glad
Forundring, men folge Moses Exempel, der i Dr-
øfvenen gif nærmere for at undersøge det Syn af
den Tornebuske, som brændte i klare Luer, men
uden at fortærer af Silden. Detgaard da vel os,
som det gif ham, der til dette Særsyn ikke fandt
Forklaringen i de saakaldte evige Naturlovere; men
vi hører ved at træde nærmere til en Røst, lig den,
der sagde til ham: „Gaa ikke nærmere, men drag
dine Sko af; thi det, Du staar paa, er hellig
Grund!“ Og — gjenfjender vi end ikke i denne
Røst til os den Aands Røst, som er Aanden over
alle Aander, saa mærker vi dog, at det er en Aand,
der taler til os, ved hvis Ord vort Hjerte bræn-
der, og for hvilken vi med Grefrygt bojer vort
Hoved alt efter det gamle Ord, som lød til Is-
raels Folk fra Sinai Bjerg: „Er din Fader og
din Moder, at Du maa lenge leve i Landet, Gud
Herren gav Dig.“ — Ja, vi mærker det, naar vi
ser Ungdommen slokke sig om Højskolerne, og vi
staar for de rette Højskoler, at det er den danske

*²) Men vi ved med os selv, det er Glæden, og ikke den forsøgelige; thi Glæden er den eneste Skønhed, som ingen Trang har til at se sig i Spejl, men faar til Gjengjeld ofte se sig i Andres tindrende Øyne.

Folkeaand, som er vaagnet i Slægten og falder sine Sønner og Døtre til Skole paa Danmarks gamle Dage. Vi forstaar det, at de iles til disse Skoler, de først Vaagnende af den danske Ungdom, med Fld i Øjet og varmt Blod i Hjertet; thi vi kender det grant, at det er den samme Livets Skole, de søger, hvori vi selv gaar, baade vi 70-aarige og de Ungle i Manddomsaarene, det er den Livets Skole, hvori man aldrig faar udlaer, saaledes man ellers er levende i Land og Sandhed og er ingen blot Gjenganger i en menneskelig Skifkelse — hvad vi falde en Dødbider.

"Min Land med Folkets Slægter for hen,
Dybt slumred den mange Gange,"

sang vor hedengangne Ingemann i sine Holger Danikes Toner, og de ældste mellem os kenderne en Tid, da Folkeaanden var dybt indslumret hos Slægten, som færdedes her. Det var, da den gamle Skjald vaagnede først og fandt sig saa ene her, hvor han hvilede paa Kjæmpehøjen, og maatte saa vandomig udtryde:

O lyd højt i Nord min Klage,
Som en Røst fra gamle Dage.
Som et Ve fra Fædre Grav!
Kun for døve Dren klinge
Tonerne, som Bud os bringe
Fra vort Hjem med Klang og Stav.

Stumme flyve Oldtids fugle,
Find ikke mer paa Thule
Leg i Lund og Lyt til Sang;
Visnet er den gamle Stamme,
Bakler kun sin Nod til Stamme
Over Vore, Fjeld og Vand.

Men Folkeaanden, som havde vækket ham saa tidlig i den aarle Morgenstund, trøstede ham, at Haabet gif ikke under i Sorgen, men steg som Palmeuglen af Asken, saa under al Klage lød dog Haabets Toner gjennem Gjallerhornet, og med Lyt og Mod begyndte han sit Dagverk at vække Kjæmper i Nord, saa han sang frejdigt:

Sving Dig fun min Fugl saa fage
Med et Blad af Norden Sage
Gjennem Lut paa Landens Bej!
Kald med Kvad og vist med Binge,
Bill da Gnisten ej utspringe,
At da er den der vel ej!

Flyv min Fugl nu ud saa fage,
Fædres Gud vil Dig ledsgage,
Trøste Dig for Spot og Sad;
Bede vil jeg alle Dage:
Give Gud, Du kom tilbage
Med et grønt Olivenblad!

Og Gud være takket, som gav det — Fuglen kom tilbage med et grønt Olivenblad, og som for dum Bjergtoppene duffede op altid flere og flere af Syndflodens Vand for Noahs Øjne, saa rejser sig for vore den ene Højskole efter den anden trindt i Landet og forkynder Folkelivets Opvaagnen af den dybe Summer, og da vaagner Modersmaalets de dybe og dejlige Toner, som saa længe vare fortrentge af det Fremmede, medens Gamle og Ungle mere og mere gjennemglødes af den Sandhed, som med Guds hjælp aldrig skal udslettes:

Modersmaal er vort Hjertesprog,
Kun lys er al fremmed Tale;
Det alene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dyale!

saar vække og oplive vort Modersmaal med de syde Toner altid mere og mere trindt i Landet og ogsaa her paa Marielyst Højskole de danske Hjerter — og Æ Piger, som nu vil lytte til Fædrenehedens Land og Bedrifter, som de lyder i Tale og Sang paa den danske Tunge, glemmer aldrig siden i Livet den danske Sang under Livets Travlhed og Syssler og Trængsler, men gjem, hvad Æ her modtager, i trofaste Hjerter; thi det er Ord, som har Befsigelse i sig til alle dem, som ører Fædres Minde og Elsler Moders Røst.

Jeg har i mine 70 Aar lært og læst Meget og glemt Meget; men hvad jeg aldrig har glemt, det var de danske Sange, min Moder sang for mig i min Barndom. De har fulgt mig gjennem Livet og mangengang gjort mig godt, og jeg kan endnu ret med Lyt lufte mine Øjne for at høre de Toner fra Barnedagene, saa jeg kan ikke Andet end ønske alle mine Smaafrender i Nord, hvor deres Bugger saa gaar, enten i Højeloftscole eller Bøndergaarde eller i Fattigmands Hus, Mødre med Fædrenlands Hjerlighed i Hjertet og danske Sange med Liv og Unde paa Tunge, saa de ret

maa forstaa, hvad vi synger til Modersmaals Pris:

Sødt i Lyt og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Øre,
Sødt i Eftermalet. —

Efterat derpaa "Modersmaalet" var funget, talte Hr. Bjørnstjerne Bjørnson: „I Norge hænder det sig, at Folk kan bo saa afstængt fra sine nærmeste Naboer ved Fjeld eller ved Næs, som flyder frem i Sjøen, at de ikke kan se over til dem, og ogsaa selv vanskelig og sjeldent kommer udenfor Eget. Dette er udtrykt ved et Ordssprog, som lyder: „Nej, du vide, vide Verden!“ sagde Kjærringen, da hun roede forbi hint Næsjet — hun troede, hun saa al Verdens Herlighed foran sig. Det er jo ganske vist latterligt, at den, som kun vor forbi „hint Næs“, strax tror, han ser til Verdens Ende; men selv med Frygt for at falde i denne Latterlighed bør man gjøre Rejzen alligevel; thi ikke alene gjør man store Opdagelser derude; men man gjør dem endnu mærkeligere, naar man kommer hjem igjen. Hin lille Rejse er nemlig nok til, at Alt i Hjemmet staar nyt for vort Syn. I Eidsdal i Norge, i en Bygd saa trang, med Fjelde saa høje, at Solen ikke naar Bygden længere end til Kl. 5 Eftermiddag Midtsommertid, hvorefter dens Straaler sees paa Fjeldene længere og længere op og snart kun dens Gjenskin paa Toppene, — der kender jeg en gammel, ypperlig Kone, som ofte havde gjort disse mindre Ture til de fidelsbende og fremstydende Dalsører, men havde aldrig været saa langt, at hun havde set en By. Den største af de nærmeste Byer er just ikke stor, det er Kristianslund; men det er dog en By, og Alle talte stort om den. Man nøddede hende saa længe til at tage med derhen, at hun endelig paa sine gamle Dage tog med. Men saa kenderde det sig, at da Konen kom ud paa de store Sjøer, hvor Solen laa i forvirrende Glitter paa den blanke, stille Flade, og hvor den ikke holdt op Kl. 5, men blev ved, uafsladelig ved, medens Støjen og Nyheden øgede sig, til Konen ondt i sit Hoved, tog paa at græde og bad om at maatte saa komme hjem igjen.

Nu gaar det vist Mange som denne brave Kone, at naar de komme langt ud, hvor Bidens sterke Solglitter staar forvirrende paa Vand og Bidder, da faar de ondt i Hovedet; men det er ikke Alle, der, som hun, strax vedstaar det, græder og beder om at faa komme hjem igjen; thi det er ikke Alle, der er saa stærke som hun — saasom Graaden ikke altid tyder Svaghed; den tyder ofte, kan ikke østere Styrke, naar den nemlig kommer af Evne til at føle helt; — og hun følte hel Smerte, den gang Hjemmet og det Hjemlige tog paa at slippe, hun vilde ud af Forvirringen tilbage til det, hun kender og elskede.

Den gamle Kone er som den hele Almue, man længe loffede paa for at faa den ud paa sine egne Bidens Bidder i en vantroende og lidet folkelig Tid. Det vilde have givet stort Tab med stor Sorg, om det var skeet; thi kun en lidet Del af Folket tør bygge paa Bidderne, den store Del maa bo fast for at blive ved Hjemmet og Minderne, ved Troen, som kom fra Fædrenehed, ved det Særegne, som det, selv i sin Indskrænkning, gjør Hjemmet hjert for Børnene. Har man noget Godt at give dem, skal man ikke loffe dem ud derfra, men selv gaa til dem, der de sidder. Og dermed mindes jeg et Sagn. Der staar i en Kjæmpevisse, at en fager Prinsesse blev vogtet af en Hedningekonge, som havde sat en Hvidbjørn og mange Løver foran hendes Bur og forbudt Alle at nærme sig. Thi der var spaet, at en kristen Ridder vilde komme og forløse hende. Men da han, den Rette, kom, rejste ikke Hvidbjørnen sig til Anfauld, men lagde sig ydmigt ned, og Løverne tog ikke Spring, men logrede alle med Halen, og et stort Lindeetræ i Gaarden højede sine Grene til Hilsen. Saadan har ganske vist Folkebruden her i Norden sidder fangen, baade af Livets haarde Hedningemagt som og af Bankundighed og vilde Kræfter. Men visseleg er Spaadommen over disse Tider, at den kristne Ridder er paaveje til Forløsning — med alle gode Mægter i sit Følge, og at baade vil Hvidbjørnen og Løven blive tamme og gaa i hans Ejendomme, der han triner ind, og vil det fagre Lindeetræ, hvorunder hun sidder, hilsende neje sig ved hans Komme. Thi der er Fremtid i Norden!"

Til Slutning udtalte Skolens Forstander, Kand. Grove, sin Glæde over de gode Ord, der

var sagt til de unge. Det var ogsaa hans mening, at man først og fremmest skalde lære sit Eget at kende, og derfor skalde ogsaa vort gamle Fædreland, ej ubersamt paa Jorden, og vores ædle Fædre være det Første, vi gerne her lærte at kende. Men Danmark var jo en Del af Norden, og ligesom det derfor havde været en Glæde i Vinterens Løb at modtage forskellige Besøg fra de andre nordiske Riger, saaledes syntes han ogsaa, det var en særlig Glæde ved Festen idag at høre den Røst fra Norge, som nys løb, og som alt tidligere havde gjort de unge glade paa Grundtvigs Højskole. Der var imidlertid Noget, han følte sig særlig drevet til at udtales, og det var Glæden over, at vi endnu stadig saa Grundtvig iblandt os, den Mand, som mer end nogen Anden har Fortjenester af den folkelige Oplysning, og med Ønsket om, at den Glæde endnu i mange Aar maatte blive hans Venner tildel, foreslog han at syne Ingemanns Sang til Grundtvig: „Nordens Land paa Følefunge,“ med hvilken Festen sluttede.

Det Indre af en Eskimohytte.

I vort forrige Nummer viste vi vore Læsere Billedet af en Eskimohytte, liggende ved Foden af en Fjeldvæg nede ved en Havnbugt; idag fremstiller vi det Indre af dette Folks smaa Boliger.

En saadan Hytte er langtfra indbydende. Gjennem en 30 Skridt overtekt Gang — dog saa lav, at man maa krybe frem gjennem den — kommer man ind i selve Hytten, hvor nogle smaa anbragte Hul gjør Ejendommen om vinduer; men som har saa lidet Udstrækning, at intet videre af Dagshylset kan slippe ind. Man maa derfor inde i Hytten bruge Sædlys midt paa lyse Dagen. Rummet er omkring 15 Fod langt og 6 Fod bredt, og der ligger ofte i uordenlig Masse indtil 15 Mennesker, Mænd, Kvinder og Børn om hverandre, ret ligesom Ormene i en stor Øst. Som man af Billedet kan se, bruges ikke hundertlig af Klæder, medens man er inde i Boligen, hvilket naturligt nok lader sig forklare af den Omstændighed, at deres Legemer beskyttes mod Kulden ved et ganske godt Lag Smuds, hvortil videre kommer, at Heden i den menneskefyldte Hule er saa stor, at man vanskelig kan taale Noget paa sig. Den engelske Rejsende, Kane, beretter om sit Besøg i en saadan Eskimohytte, hvor han kom meget udsmattet efter en lang Rejse, som han havde maatte foretage forat opsoe en fra hans indfrosne Skib rømt Matros, at Heden, da han traadte ind, var + 26 Gr. R., saa han i al Hast maatte se til at faa Klæderne af sig; men endda kom han i stærk Sved. Kane sov imidlertid ganske godt og vaagnede den følgende Dag styrket efter hvilen. Hyttens Værtinde — paa Eskimoernes Sprog Unigna — hold ham da et i Tran kogt Stykke Kjød, som hun holdt til ham paa en Slags tilspidsset Bengaffel — et almindeligt Husgeraad blandt Eskimoerne. Nu faar man ikke være tørst, om man vil tage tilstalte med, hvad Folk kan byde i Egnene saa langt mod Nord, og efter en trætende Vandring og en god Sovn kan endog Tran smage meget lækkert. Kane stod ogsaa netop i Færd med at tage imod det Budne, da han med det Samme i en anden Ende af Hytten fik en Kvinde, der stod og rørte om i Kjedlen med en lignende Bengaffel, i en rask Vendring stræbe sig med Gafsen paa Ryggen, og umiddelbart derpaa igjen begyndte hun at røre om med den i Kjedlen, hvorfra hun tog op et ligesaa lækkert, rygrende Stykke Kjød, som det, der blev ham budt. Det var ikke saa meget at undres over, at han for den Gang tabte Lysten til at spise. I Henseende til deres Omgangsstifte — de mangler da heller ikke den — kan nævnes den, at det hører til den gode Tone at græde meget, og om Nogen græder og vender sig til en anden af de Nærerende, saa skal denne strax begynde at græde med. Undlader man dette, er det at vise stor Mangel paa Levermaade. Og saa tager det sig godt ud at begynde at græde ved den ringeste Anledning. „Hyttens Værtinde“ — fortæller Kane — „saa en Gang op fra sin Kjedel og vendte sig mod mig, idet hun lod en vældig Taarestrøm fugte sine Kinder. Jeg kender ikke Larhagen til hennes Smerte; men jeg tog strax op mit Lommekræde

og tørrede mig hastigt i Øjnene. Denne lille Afbrydelse var dog snart over; hun begyndte igjen at røre om i Kjedlen og jeg at skrive i min Notitsbog".

Vi meddeler tillige Billedet af en Eskimokvinde med sit Barn paa Ryggen, saaledes som disse Kvinder i Almindelighed bruger at bære det.

Før at vide, hvordan en Effimo tager sig ud i Rejsedragt med Pidken i Haand, hidsætter vi ogsaa Billedet af en saadan.

Bøgeskoven ved Laurvig.

Frihedsdagen, den 17de Maj, festligholdes paa en højtidelig Maade rundt om i vort Land, men ingen By i Norge fejrer maa ikke sin Frihedsfest paa et saa yndigt Sted, som Laurvig; thi dens Indvaanere tilbringe denne Festdag i den dejlige Bøgeskov, der ligger et Stykke i Nord for Byen, og som med Rette kaldes Laurvigs Stolthed.

De høje, slanke Stammer med de store, hvælvede Kroner ser saa festlige ud, just som de skalde have pyntet sig i Anledning af Dagen, og det har de jo ogsaa; thi netop i Begyndelsen af Maj udfolder Bøgen sin Bladrigdom, og mærkeligt er det at se, hvorledes den den ene Dag kan staa tør og bar, der kommer en lidt Regnbyge, og den næste Dag, pranger den med fuldtudsprunget, friskt Løv.

Men det er ikke blot den 17de Maj, som her samler Laurvigs Indvaanere. Ved enhver festlig Anledning drage de nemlig, naar Aars-tiden tillader det, ud til Bøgeskoven, og da gaar det muntret til under de lyse Kroner, da danses og synes der, da tales og skaales der, fortægt Bøgeskoven er for Laurvig, hvad Klingenberg er for Kristiania eller maa ikke snarere, hvad Tivoli er for København, det Sted, hvor alle Samfundsklasser, fra de højest til de laveste, Damer som Herrer, ved Folkefesterne uden Frygt færdes mellem hverandre. Desuden blir Bøgeskoven hver eneste Godvejrssøndag besøgt af Laurvigs store og lille Verden. Man danser, spadserer, morer sig i det Grønne, og det er dog den bedste Moro man kan faa.

Naar man ser paa vort Billede, vil man snart lægge Mærke til, at det ikke er nogen norsk Karakter, som raader i dette Parti, og dette vil naturligvis falde endnu mere i Øjnene, naar man ser Skoven in natura. Det er ikke dette triste, strænge Alvor, som er saa eget for vores store Granskove. Evertimod, Alt er saa lyst og let. Vinden, der fuser saa uhyggeligt og vildt i Granstopperne, frembringer i Bøgetræernes Løvkrone en behagelig Raslen, der maner til Liv og til Lysthed. Man føler sig saa oprømt og saa glad, medens de tunge, mørke Granskoge har den modsatte Virkning. Det er derfor intet Under, at Gammel og Glæde trives saagodt i Bøgeskoven ved Laurvig, at man ofte ikke stilles før langt ud paa Natten. I den nordvestlige Ende af Skoven finder vi den dejligste Udsigt over Farrisvandet og dets mange smaa Øer. Hid gaar i Almindelighed de Fornemmers Spadserture, thi Bøgeskoven er ogsaa Laurvigernes mest yndede Spad-

En Eskimokvinde med sit Barn.

Det Indre af en Eskimohytte.

En Effimo paa Rejse.

sergang. Den er derfor i alle Retninger gjennemfaaret af nette Gange og overalt forsynet med Bænke, især ved den gamle og nye Udsigt, saaledes kaldes de Steder, hvorfra Farrisvandet tager sig bedst ud.

Bøgeskoven er nu blevet Byens Ejendom. Dens forrige Ejer, den rige Hr. Treschow, gjorde nemlig Kommunen denne storartede Foræring, paa den Betingelse, at han skulle have Ret til at hortage og bruge alle nedfaldne Træer, men at den forsvigt skulle blive omhyggelig fredet, saa at Ingen fil Tilladelse til at fælde Træer, ikke engang Giveren eller hans Arvinger.

Bøgen er en af de sjeldneste Træarter, vi besidder. Dens Nordgrænse her i Landet er 60° 37', og selv sydendenfor denne findes den, paa enkelte Undtagelser nær, kun i Jarlsbergs og Laurvigs Amt eller, som det fra gammel Tid af hedder, Grevskaberne. Det Spørgsmål ligger derfor nær: Hvad skylder Bøgeskoven i Grevskaberne sin Tilværelse? Naturen? Eller monstro iffe Kunsten har haft en Finger med i Spillet?

Naar man betænker at Grevskaberne mere end noget andet Landskab i Norge, har været Opholdssted for danske Adelige,*) samt at Danmark er Bøgens Yndlingsland og egentlige Hjemstavn, saa ligger den Slutning nær, at det vistnok maa have været en eller anden Danske, der har villet føre sit Hjemland med sig op blandt Norges Fjelde, og i dette Dømmed har beplantet sine Ejendomme med Skud fra sin Hjemstavns Skove. I Nærenes Løb har Skovene udviklet sig og ved Grønne udbrædt sig videre og videre, indtil de tilsidst har vundet Hævd i hele Grevskabet.

De Tilstelninger, som man finder i Baggrunden paa vort Billedet, blev oprejste i Anledning af en Fest, der fejredes paa samme Tid, som vort Billedet blev taget.

L. W.

*) Saaledes vedte f. Ex. i Omegnen af Laurvig Greverne af Ahlslebt, Greverne af Daneshold-Samsø og mange flere, der ere nothom betjende.

De sidste Begivenheder.

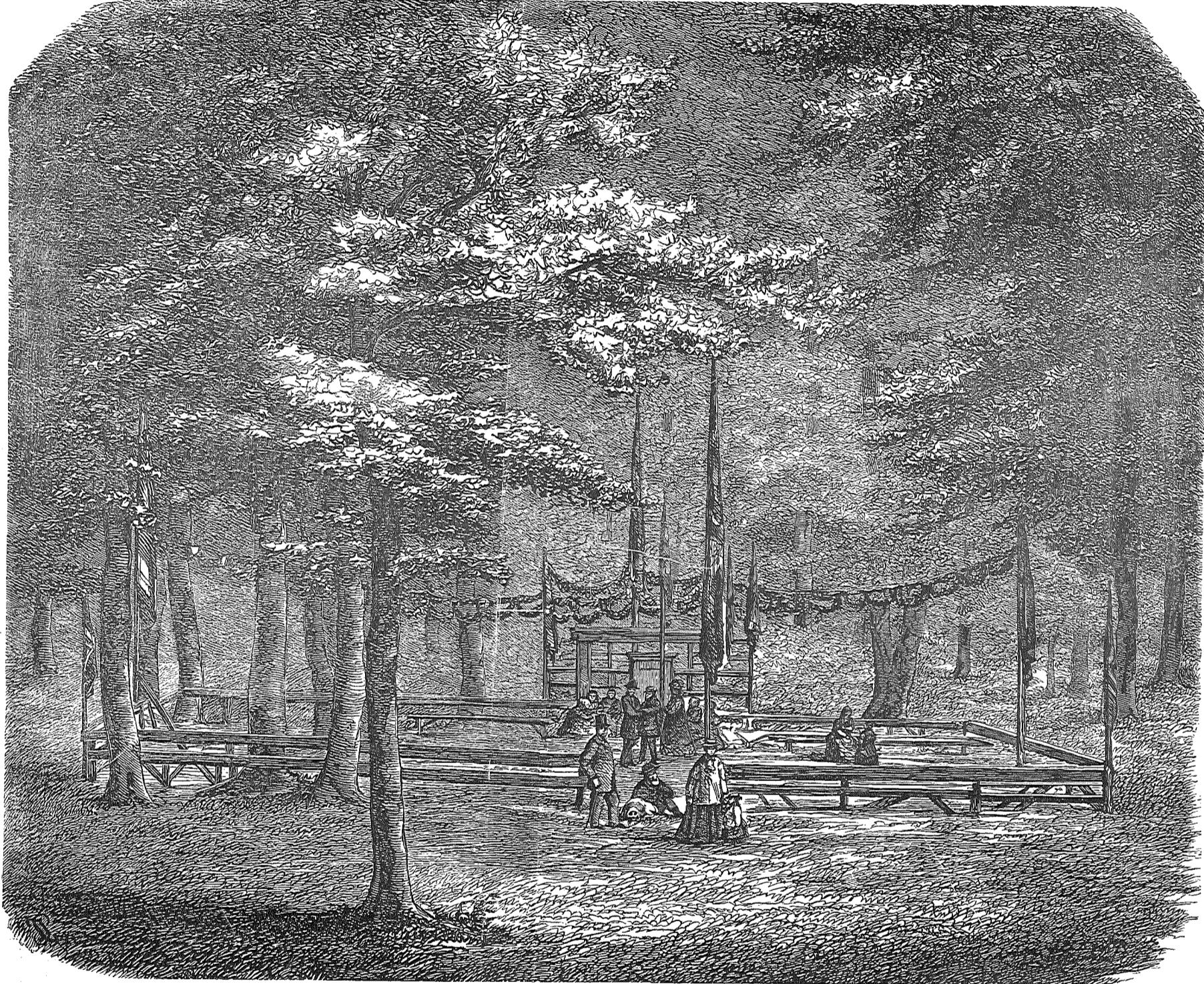
Det var en baade overraskende og glædelig Efterretning, som Telegrafen for kort Tid siden bragte fra Nordamerika, at nemlig President Andrew Johnson er blevet friinden af Senatet, for hvis Domstol han har været indstændt som Overtræder af Lovene og Forfatningen. President Johnson har vundet Agtelse i Europa i samme Grad, som han har forsøgt Forbitrelsen mod sig hos det Parti, hvis hensynsløse Forfolgelsesaard og egennyttige Bestrebelser han har fågt at bekæmpe. Og dette Parti har for Tiden en saadan Overvegt i Repræsentationen og over er ligst Rædselsherredegnisse, at det ligetil den sidste Tid holdtes for en afgjort Sag, at han vilde blive domfældt og affat, saa maadeligt begrundede og hastrukne man end maatte finde, at de mod ham fremsatte Bestyldninger var. Det manglede ogsaa kun en eneste Stemme i, at det saakalte republikanske eller radikale Parti, for hvilket det gjaldt at faa styrte den forhabte Modstander, havde nægtet sin Henfikt; 35 Senatorer erklærede ham nemlig skyldig, medens 19 voterede ikke skyldig, og havde der staet 36 mod 18, havde der været den af Loven krævede Totredelspluralityt for Domstolens.

Hovedpunktet i Anslagen mod President Johnson gif, som bekjendt, ud paa, at han ved at affætte Krigsminister

Stanton skulde have krænket en Lov, som forbryder Præsidenten at affætte Ministerne og andre høje Embedsmænd uden forud at have indhentet Senatets Samtykke. Men Johnsons Forsvarere kunde for det første benegte Gyldigheden af denne Lov, som først er kommen i stand i Marts forrige Aar. Idet den nemlig forandrer en Bestemmelse i Forsatningen, vilde det udkræves, for at den funde træde i Kraft, at den var blevet underkastet en Aftemmning i alle Unionsstaterne og vedtaget af Totrediedelen af dem; men dette er ikke skeet. Og for det andet kunde de påstaa, at Kongressen ikke engang, om Loven havde været gyldig, vilde have haft Ret i at grunde nogen Anklage paa den, da den kun bestemmer, at Præsidenten ikke uden Senatets Samtykke maa affætte de Minister, han selv har udnevnt, medens Krigsminister Stanton, som befjendt, udnevntes

Advokat, der af sine Modstandere selv stemmes som Tyv og Falstner, og som sluttede sin Tale paa følgende Maade: „Hvis Andrew Johnson blev frikendt ved nærværende Lejlighed, vilde hverken Friestaternes Folk eller noget andet Folk mere kunne sætte en Skranke for den ubøvende Magts Overgreb; man kan altsaa sige, at Nationernes politiske Frihed beror paa den Rjendelse, som Senatet vil afgjøre.“ Det er under en saa ophidset Stemning ganske mereførtigt, at det ikke kom til voldsomme Optrin, at det radikale Parti, som er i Besiddelse af Magten, rolig underkastede sig Senatets Rjendelse, eller at det ikke sikrede sig Sejren ved at faa istand en Lov, hvorefter der kun vilde kræves simpel Majoritet for at domfælde Præsidenten. Dette Træk af Lovsdyrhed er ellers et enestaaende Lyspunkt i det mørke og uhængelige Billedet, som de amerikanske Tilsande og

tringer end Staden New-Yorks Fædre vil det ikke let være muligt at finde paa Jordens, og en større Nøverbande end den lovgivende Forsamling i Albany (Hovedstad for Staten New-York) vil det ligeledes være vanskeligt at træffe paa. Om en Borgerrepræsentant forudsættes det som en Selvfølge, at han sjæler; af ethvert Medlem af Statens lovgivende Forsamling ventes det med Sikkerhed, at han lader sig bestikke. Enhver Udgiftspost i Stadens Budget bærer umiskindelige Spor af Fordærvelsen. I Gjennemsnit sjæles idetmindste Halsdelen. Der udgives ikke mindre end en Million Dollars til Gabernes Rengøring, uagtet de næsten aldrig gjøres rene. Stadens Embedsmænd udstyrer sine Forsamlingshale med prægtige Møbler; herfor beregner man sig det Dobbelte af hvad de koste, og Halvdelen stilles i Kommen. Ingen kan opnaa Aflukkelsen af

Bøgeskoven ved Laurvig.

under den forrige Præsident Lincoln. Saa maadeligt stod det altsaa til med Hovedpunktet i den mod Johnson rettede Anklage, og hvad de øvrige Poste angaaer, da var det mest ikke andet end almindelige Talemaader om, at han havde arbejdet paa at nedbryde Kongressens Agtelse hos Folket, at han havde søgt at udbrede Misnøje osv., Talemaader, som det aldrig kunde være Tale om at lægge til Grund for nogen Rettsforsøgelse.

Forhandlingerne under Processen udmærkede sig isvrigt, som man kan vide, ved den for Amerikanerne ejendommelige faste Væltalenhed, og de fem Anklagere overbøde hinanden i grove Skældsord. En af dem yttede saaledes: „Det forunder mig ikke, at en Mand, der begyndte sin Løbebane som en Drunkenholt, ender som en Forbryder.“ En anden talte Præsident Johnson for „Landets største Forbryder.“ Grovest blandt Anklagerne var General Butler, tidligere

Forhold for Tiden frembyder. Præsident Johnsons sidste Budskab til Kongressen indeholdt nogle meget sharpe Utrænger om den almændelige moraliske Slaphed og de storartede Bedragerier, der overalt gaar for sig i den offentlige Forvaltning, og det er aabenbart, at det her blev udtalt et Ord i rette Tid. Det anses for en ganske lovlig Sag at snyde det Offentlige og berige sig paa Statens Bekostning, og Besikkelsler af alle Slags hører saaledes til Dagens Orden, at Alt og Alle gjælder for at være tilfals indtil Kongressens egne Medlemmer. En i New-York udkommende Tidende omtalte fornærlig det Modsatningsforhold, som finder Sted mellem Representationen for Byen New-York og Representationen for Staten New-York. „En Henseende, tilspjede den, kunne de imidlertid ikke lade hinanden noget høre; — de er begge i lige høj Grad moraliske Fordærvede. En værre Hob hjel-

en Kontrakt uden at overlade en Del af Fortjenesten til dem, som står for ham Forretningen“ osv.

Dette er stærke Udtale; men at der er gode Grunde til endog den mest højpræstede Uvilje, er noget, som fremgaar ogsaa af andre Stildringer.

Kristiania.

Den 30 Maj 1868.

Netskrivnings- og Stiløvelser i Modersmaalet af O. Stave. 64 Sider 8vo. Pris 12 f. indbunden. Enhver, der har befattet sig med Undervisning i Norsk, har vistnok gjort den Erfaring, at der maa haade Flid og mange Øvelser til for at kunne bringe Eleverne til med

nogenlunde Sikkert og Fører til at bruge sit Modersmaal skriftlig, og ethvert Hjælpemiddel til at kunne vinde frem i dette vigtige Fag vil vist for enhver Lærer være velkommen. Det er denne Bished, som har bevæget Nedstrieren til at lede Bedkommendes Opmærksomhed hen paa øverste Bog af Lærer D. Stave. Jeg har benyttet den en Tid, og støttet til den Erfaring, jeg saaledes har hundet, når jeg med Tryghed anbefale den som et brugbart og godt Hjælpemiddel ved de skriftlige Øvelser i Modersmalet.

A. M.

— Lærebog i Fransk af Kand. mag. Andreas Sandberg efter Prof. Dr. Carl Ploch er udkommet paa Alb. Cammermeyers Forlag i Kristiania. Pris 50 f. Det har været Udgiverens Hensigt med Bogen at hyde vores Skoler Hjælp til at komme ind i Sprogets Elementer gennem Eksempler og Efterligning, hvorfor ogsaa dens Indhold verler med Samtaler og anden Fremstilling, sammensat i en bestemt Orden til Indgørelse af grammatiske Negler, paa samme Tid som man blir beriget med et ret anseligt Ordforraad. Bogen er desuden forsynet med en liden Grammatik og Ordbog og synes i det Hele præktisk indrettet.

— De før tråd och buskar nyttiga och skadliga insekterne, jemte utrotningsmedel för de sednare. En handbok för Skogshushållare, Trädgårdssodlare och Jordbruksare, af Aug. Emil Holmgren. Med 133 Tavlor. pris 1 Spd. 32 St. Faa eller ingen af de nyre Skrifter, der omhandler Insekterne, have gaæt ind paa den Nyte eller Skade, som disse Dyr gjør i Naturens Husholdning, eller deres Naturhistorie i det Hele, men har næsten udelukkende befattet sig med Bestrivelse af nye Arter og Ordning af de gamle. Det overfor nævnte Arbejde af Holmgren lærer os Insekterne at hjælle fra den første Side og gjør i en udprægt og tiltænkende Fremstilling Nede for Husholdning og Levesæt hos alle de skandinaviske Arter, der er enten til Nyte eller Skade for Træer og Buskvært. Og at dette er en ikke ringe og ubetydelig Sag, bliver her paa det mest fremlysende henvist, og man vil neppe tro, at en forholdsvis ubetydelig Sommerfugl eller en uanselig Skalvinge er i stand til at gjøre større Skade paa Vegetationen end de større firsødede Dyr. For hver Art findes tilføjet udførligt de Midler, som man har anvendt til deres Udryddelse, og hvad der i overordentlig Grad forhøjer Bogens Verdi, er den Mængde af tildels fortinlige Tæsnit, der løsager Texten til saagodthom alle de vigtigere former. I Bogens Slutning er vedføjet en Fortegnelse over alle de skadelige Insekter, ordnede efter de Træer og Buskvært, paa hvilke de nemmest forekommer og anretter sine Ødeleggelser. Dette Afsnits store Nyte indlyser af sig selv; man opøger blot Navnet paa den Tæsnit, der er plaget af et eller andet Insekt, og dette findes da henvist til sin Plads i Bogen. Forhold til dette forhenværende Arbejdes Udsyn er Prisen særlig lav, og Bogen er tydelig beregnet paa at blive, hvad den ogsaa i høj Grad fortjener, almindelig udbredt hos enhver nogenlunde dannet Landmand.

Af skandinaviske Blades Indhold i sidste Uge. Aftonbladet har et kort Tilbageblick paa den sluttede Rigsdagens Forhandlinger. Det anser kun Myntagen som en Sag af nogen Betydning. Det benytter derhos Lejligheden til paany at erindre om de store Reforme, som efter dets Mening bør komme paa Bane i den nærmeste Fremtid; Nationalhøjsvaret, Dødsstraf, Almueskolens (folk-skolans) Frigjørelse fra Kirken derved, at ikke Presten er selvstrevet. Ordfører i Skoleraadet, og Religionsfrihed. Af Forhandlingerne om det sidste Punkt paa den nu sluttede Rigsdag ses det, at det borgerlige Ægtefælshab ogsaa af Gejstlige blev betegnet som Noget, der sent eller tidligt maatte indføres.

= Paa den danske Rigsdag har man behandlet et Forlag om Menighedernes Deltagelse i Valget af deres Præster. Der har vist sig Stemning for Forslaget, men det kan endnu ikke ses, hvad Form Loven vil faa. Et Par Forhandlinger er fremkaldte ved Forerepræsenterne til Ministeriet. Den ene af disse røbede en Bestræbelse for at faa Gjeldsfængsel ophevet. Den anden gjaldt, hvorvidt Jøder funder ansettes som Dommere. Den danske Grundlov fastsætter i Almindelighed, at Religionsforskel ikke skal faa Indflydelse paa Nogens borgerlige Stilling; den private Lovgivning bestemmer endnu Intet; det har været overladt Forholdene og Folkemeningen selv at raade for Sagen. Ministeren ystrede, han ikke vilde have meget imod at ansette en Jøde i en Ret, der bestod af flere Medlemmer, men han vilde betænke sig paa at ansette en Jøde som Enedommer; han fandt bl. a., at en Jøde ikke godt kunde tage en Kristen i Ed, saaledes som Formannen talen for Edsafæggelser nu lød. Misfornøj med denne Udtalelse vedtog Thinget en Erklæring saaledende: „Folkethinget hævder som sin Overbevisning, at der hverken i vor Lovgivnings Grundsetninger eller i Befolningens Anstuelser

er Noget tilhinder for, at Jøder beklæder Dommersædet her i Landet.“ — Valgmenighedsloven er funktioneret.

Nyheder.

Rindalen paa Nordmøre, 2den Maj (Bres til N. J.). Omend sjælt Sneen endnu i favnethette Lag bedækker vores Fjorder, begynder vi dog at føle formilende Luftninger som Forbud paa en varmere Aarstid. Livskraft bringes derved igjen ind i de af Kulden stivnede Ven. Det forekommer os, som om vi er blevne vækst op af en lang Dvale, og vi ser os nu i stand til rigtig at bedømme, hvortedes Vinteren har været. Det har i flere Henseender været en overmaade streng Vinter, og gamle Folk væstaar, at den har været en af de haardeste, de har oplevet. Mangel paa Jordemidler begynder ogsaa at blive følsende, efterdi følgende Aars Værling slog saa godt som aldeles fejl. Vi har dog paa en Vis indtil nu næret os med Matset fra isfor; men til Udsæd duer det slet ikke. Det er ogsaa saare vankeligt at bekomme Korn til Udsæd, dels paa Grund af Pengemangel, og om man end har Penge, er det dog vankeligt at erholde Korn, som duer, til Udsæd. Som venteligt er Noden først iblandt den arbejdende Klasse, da de intet Arbejde kan faa, og som Følge deraf heller ingen Fortjeneste. Man synger nu den samme Visse i næsten ethvert Hus, hvil Omkæd er: „Edet Mad og ingen Penge.“ Hvis Amerika ikke var saa langt borte, som det er, saa rejste man vist strax. — Derfor havde det været saare nødvendigt, om der funde opdaget Noget, hvorfedt der funde blive Anledning til Fortjeneste.

For nogle Aar siden blev paa det Offentliges Foranstaltung opstukket en Vejlinje mellem Ljøsel i Ørkedalen og Holte i Rindalen. Dersom dette Vejanlæg kunde komme til Udførelse, vilde der ikke blot blive Anledning til Fortjeneste; men det vilde efter vor Mening i betydelig Mængde til dette Distrikts Øpkomst i det Hele taget, efterdi Vejen her igjennem Bygden maa betragtes som Hovedkommunikationslinje mellem Trondhjem og Kristiansund. Grunden til, at dette Vejanlæg ikke allerede er udført, maa vel nærmest være den, at de saakaldte Styrende inden Distriket ikke kan blive enige om Sagen. Efter vor Formening findes der Nogle iblandt disse, som er altformeget opfylde af egoistiske Anstuelser, og derfor glemme det hele Distrikts Zær, og som Følge deraf beslutte sig mere paa at modstå end efter Evne at fremme Sagen. Imidlertid har vi desværre Eksempler paa, stadtæst ved daglige Erfaringer, at mangen dygtig Mand har vendt et nyttigt Foretagende Ryggen, bare fordi de ikke har faaet gjort sine „lokale Interesser“ gjældende. Den gamle Vej igjennem Bygden er altfor tungvindt og sværer aldeles ikke til Tidens Krav. Man har vistnok begyndt at afhjælpe Manglerne ved smaa Omstæd, hvor de største Bakker forekomme, hvilke Omstæninger skal udspres ved Pligtarbejde, paaliget samtlige matrulerede Brug i Bygden; men disse Omstæninger er ogsaa fordegnede grundede paa saa ravgale Principer, at den hele Speculation har langt mere Tendents til at ramle overende end at afhjælpe Manglerne.

Naar nogen voer at gjøre Bedkommende opmærksom paa dette og beder om at bie, indtil vi faar se, hvad Styrelsen vil gjøre med det paatenkte nye Vejanlæg igjennem Bygden, saa siger man: „Ja, vi hjælper os selv; vi skal selv arbejde Vej.“ Det er vistnok præsigt at være saas, at man kan hjælpe sig selv; men som Børn er vi alle lige berettiget til at næres af Moderens Bryst.

Dersom vi ville sammenligne vort Amt (Nomsdals) med de nærmest omkringliggende Amter f. Ex. Søndre Trondhjems, saa maa vel Enhver inderstømme, at vi er blevne ligesom stedmoderligt behandlet, især hvad Vejvesenet angaaer. Det er gjerne muligt, at Turen ogsaa en gang vil komme til os; men „medens Græsset gror, dør Koen.“ Vi har dog det Haab, at Bedkommende vil tage sig af Sagen, estersom både Ret og Billighed taler for dem. Det vilde være præsigt, at der kunde blive indbragt Forlag paa næstmønende Storting, forat de fornyede Midler til Arbejdets Udførelse kunde blive bevilgede.

S. E. . . a.

Til Stortingsmænd for Nordre Trondhjems Amt er valgt Kirkesanger Seether med 40 St., Grdr. Welde med 40 St., Advokat Richter med 39 St., Skolelærer Welde med 22 St. Til Suppleanter valgtes Grdr. Solberg, Grdr. Sandstad, Skolelærer Olsson og Grdr. Erhgaard. Til Representant for Kongsberg er valgt Oberslægtin. Landmark med 4 St. og til Suppleant Director Andersen med 5 St.

Foged Præs i Nordland har afgivet Erklæring om denne Gang at ville undslaa sig for at blive gjenvalgt til Stortingsmand.

Arbejdsmændets Medlemantale i Kristiania, der ved Aarsopgjøret ifor var 700, er iaa steget til omtrent

1,000. En væsentlig Hindring mod en større Udvælelse er Mangelen paa et passende Lokale, hvorfedt et nyt Udvælge er blevet nedsat til at forestaa Istandbringelsen af en Bygning paa en Samfundet ejendom Tomt i Møllergaden. Bogsamlingen har i det forløbne Aar været flittigt benyttet og har ved Gaver faaet adfællig Tilboret. Med Arbejderforeningerne i København og Göteborg har Samfundet ofte vogt Hjælper og vil der snart blive Anledning til at stille nærmere Hjælpestab med den førstnævnte Forening, da dens Formand, Redaktør Niemøl, har bebufdet, at han i Sommer vil gæste Kristiania for at se vores Forhold og samtale med os om Arbejderstanden's Anliggender.

Om Drammen-Randsfjords Jernbanen besluttedes i Mødet paa Krona den 15de Maj at anholde om, at Kgl. Prop. maa blive forelagt førstkomende Storting til Bevilgning af Midler til Fortsættelse af Jernbanen paa den ene Side til Kongsving og paa den anden Side til Køpden samt til fornyelsen af Dørsenning af den nævnte Indsø fra Jernbanens Endepunkt til Gulsvig i Flaa. Tillige blev der besluttet at søge Bidrag til Arbejderne ved fortsat Altietegning i Drammen-Randsfjord Jernbaneanlægget. Jernbanen mellem Kongsving og Høgsund antages at ville koste 302,200 Spd. og mellem Biferlund og Køpden gennem Snarum 222,000 Spd., hvortil kommer 4,000 Spd. til Dørsenning i Køpden, Altietegnen til. 528,200 Spd.

I Søgne Sogn arbejdes der for at faa Søgnebaaden, der er anerkendt som en solid og højtlig Baad, repræsenteret ved Baadstevnet i Stavanger denne Sommer. Til Djæmedet er tegnet 50 Spd., hvorfedt 5 Spd. er overført til Kapsejlingskommitteen i Stavanger. Ved en Kapsejls, den første paa Stevet, ses Søgnebaaden at have hævdet sin Plads ved Siden af en dækket Bisterbaad, og vandt Ejeren og Fræren af en Søgnebaad, Tønnes B. Stoustrand, den utsatte Præmie, et Kompas, passende for en Matræbaad.

9,158 Skolepligtige Børn fandtes ved Udgangen af 1867 i Kristiania, hvorfedt til Almuskolen hørte 5,509.

Indherredsposten protesterer mod vor Bemærkning under Stand. Bl. s. Indhold til Referatet af Stods Folkevennighed den 25de f. M., idet Bladet tillige giver samtlige inden Nordre Trondhjems Amt oprettede Folkevenneringer Attest for ikke at have været med paa Jaabække "Opviglerier" „eller paa at prædike det Slags utidige Kniberi, der vilde sætte os tilbage til længst forsvundne Tider.“ Vi har ikke beskyldt dem derfor, men sagt, at den Slags Sparvæmmelighed, som paa Mødet den 25de blev fastholdt, vilde gjøre Kommune og Amt til Fant for at faa smaa Regninger at fare med. Og af Referatet om Mødets Forhandlinger i Bladet for 29de April — ikke den Udpyntring deraf, som Bladet har under 20de Maj — maa vi fastholde den Mening, at de der paaprigede Foranstaltninger i Gjennemgangen vilde være urettige. Det taltes blandt Andet om at nedlægge Landbrugsskolen, indragte Bidraget til Landhusholdningssejlskabet, indstrænke Udgifterne til Vejvesenet, navnlig at aftaffe Vejingenopren og Vejinspektoren, d. v. s. det samme som at gaa i Retning af ikke at ville tjøbe eller betale for den Hjælp, der ligge i Kundskaens Magt og bedre Samfærdselsmidler. Indstrænninger i saa Hensende vil man snart fortryde.

Lunds Universitet fejrer i disse Dage fra 26de af sin 200aare Jubelfest. Højtidelighederne med en Række af Festligheder overværes af Kongen og Prinds Oscar, en hel Del fremmede og Udsendinge fra Nordens, Finlands og tydste Universiteter, ligesom ogsaa Studenterfamfundene ved de forskellige Universiteter har sendt sine Representanter til Festen. Formanden i Collegium academicum ved vort Universitet, Prof. jur. F. Brandt, bragte ved Festen i Lunds Domkirke, Hjælpen fra vort Universitet i følgende Ord:

J Kristiania Universitets Navn hilser jeg Lunds Universitet ved dets andet Jubileum. Der gives et Land, som forener alle Landes Universiteter: Den følles Virksomhed og det følles Maal, Sandhedens Erfjendelse. Sandheden er fun en, og Videnskaben er kosmopolitisk. Men Videnskaben tilhører ogsaa Menneskelivet, og den maa dersor nødvendigvis tillige være Præget saavel af Tiden, hvori, som af Folket, hos hvem den dyrkes; dette Præg maa den have; vilde den præve at udsette det, vilde det være at fornegte Sandheden. Der er saaledes ogsaa et eget Baand som knytter Sveriges og Norges Universiteter til hinanden, nemlig den følles nationale Landstretning, og saaandt som den statsrelige Forbindelse mellem begge Riger erkendes som en Kulturens Frugt og en Aandens Sejr, vil ogsaa begge Rigers Universiteter heri erkende sin følles Døgave, ved Kundstabens Magt at styrke dette Baand og berede dets velsignelsesrige Virkninger Indgang i Folkenes Besidshed.

Før Kristiania Universitet er der endelig ogsaa særlig Anledning til i denne Højtidstund at mindes den store Lighed i de historiske Omstændigheder, hvorunder dets egen Grundlæggelse fandt Sted, og de som halvandet Sekulum

forud havde fremkaldt Stiftelsen af Universitetet i Lund. Ligesom det norske Universitet holder sin Tilblivelse den samme gjenomgåte nationale Bevidsthed, hvis modne Frugt blev Nigets politiske Gjenfølelse, — saaledes blev for den svenske Stat, efter at den med Sverdet havde vundet sine naturlige Grænder, Oprettelsen af et Universitet det kraftige Middel til uoplyselig at knytte de nyserhvervede Landsdele til det svenske Folk. Naar Befolkningen sit et Centralorgan for sit aandelige Liv, da maaatte dettes Udvikling tage den naturlige Retning, — imod Norden.

Det er med fuld Forvisning om at udtales ikke alene det norske Universitets, men enhver dannet Nordmands varmeste Ønske i denne Stund, at jeg udtrykker: Lykke og Designelse hvis over Lunds Universitet! maa den samme Ware og Fremgang, som har fulgt det i de forløbne 2 Aarhundereder, stedse ledsgage det!

Vivat, vigeat, crescat!

Følgende Nordmænd udvalgtes til Gresdoktore: Professorerne C. W. og Chr. F. B. Boek, A. C. Conradi, J. A. Vojs, Overlege Danielsen, Professorerne L. C. M. Aubert, C. R. Unger, L. Kr. Daa, Statsraad Stang, Justitiarius Lasson, Professorerne Schweigaard og Aschehoug.

Hermann Baars er af Magistrat og Formandskab valgt til Råmenn i Bergen.

Til Børssbygningen i Drammen er Arkitekt Langlets Utdast og Overslag antaget af Indrededepartementet.

Før General Michelet blev ved hans Fratrædelse fra hans Embede givet en Middag paa Fredrikshald, hvori Garnisonens Embedsmænd og en stor Del af Byens Borgeres deltog. Øverslopstn. Münster talte for Hædersgjæsten, til hvilken Tale blev knyttet en Sang af Sogneprest Holtmar.

Bed Øden er afgaact Hans Holmbo, forhenv. Rektor ved Bergens lærde Skole og Representant paa en Række af Storthing. — Sogneprest til Bamble med Stathelle og Langejunds Sogns Menigheder, Christian Høy er død i omrent 68 Aars Alder.

Drammens Husholdningsforening har i det sidste Regnskabsaar havt en Vareromsætning til et Beløb af 20,260 Spd. 118 f, hvoraf Bruttoindtagten udgjør 1,911 Spd. 45 f og Nettofortjenesten 900 Spd. 105 f, hvoraf 667 Spd. er udelt til Medlemmerne som Procenter og Resten hovedsagelig tillagt Grundfonden.

I Drammen er ved Vigningen for 1868 Skatten sat til 42,293 Spd. 24 f, hvoraf 13,356 Spd. 45 f Fattigskat. Den samlede Formue anslaaes til 4,201,000 Spd.

Nyt Dampstib. I Generalforsamling for det støvangeriske Dampstibsselskab blev besluttet Anskaffelsen af et nyt Fjorddampstib for omkr. 12,000 Spd.

S. Tøyn hadde til den 15de Maj dæbte 10 Hvaler til en Verdi af 4,000 Spd.

Finmarksstiftek var til Ugen den 19de Maj fremdeles smaaat, dog bedre i Varangerfjorden i de sidste Dage og i Sydvaranger jovent siden den 6te. Best var det under den russiske Kyst, hvor 3 til 400 norske Baade. Almuen drager enkeltevis hjemover, fra Vardø med omkring 20, fra Berlevaag med omkr. 5 Spd.s Lot.

En Traktat er af vor Konges Ubsending i London undertegnet med Kongeriget Siam, hvorved de forenede Riger er blevne sikre samme Behandling i Siam som de mest begunstigede Nationer.

Om Sognebaandets Løsning har nogle Lægmaend i Trondhjem indgivet Adresse til Regjeringen, hvori anmeldes om, at Kgl. Prop. til Lov om Løsningen maa blive førstkomende Stortings forelagt, eller at deres Andragende maa blive bragt til Stortings Rundskab.

Fiskebaade, der deltager i Fiskeriet, foreslaaes i Stav. Amtst. forsynede med et bestemt Nummer og Mærke. Paa den foretagne Ordning af Baarsildssts Drift mangler denne, hvis Hensigtsmæssighed efter Bladets Mening vil være let iøjnefaldende, idet Baadene derved blir sat under en strengere Kontrol og maa resitere at være kendte, hvormeldest de befinder sig. Misligheder antages for en stor Del at ville blive undladte, naar Baadene ved et eller andet Mærke blir godt kendbare.

Sultanen har fuldstændig omdannet det tyrkiske Statsraad, der tidligere kun afgav Hvileposter for afgangne Minister og lignende Mænd, og efter frank Mønster indrettet det dels til et Forvaltningsraad dels til en Domstol, samt har inddelt det i flere Afdelinger for de enkelte Grene af Statsstyrelsen, medens det tillige for største Delen er blevet sammensat af nye Mænd, baade Muselman og Kristne. Diese Forandringer skyldes for det meste den frankke Ufending i Konstantinopel, der for Tiden næsten er almægtig. Han har ogsaa fremkaldt Stiftelsen af en højere Skole i Hovedstaden, hvor unge Tyrker opdrages i Kundskab til Østerlandenes, særlig Frankriges Kultur, og han paatænker at skaffe Konstantinopel en ny Ordning med en Overgivethed og 20 nye Undersørgedsposter, en for hver Krebs efter Paris's forbillede.

Fra Polen berettes, at polske Oprørerbander har begyndt at danne sig paa den galiziske-polske Grænse under Ledelse af Langiewicz.

Storsyrstinde Dagmar i Rusland har født en Søn. Gjeldsfængsel er affasset i Østrig.

Ledigt: Kaptein vagtmesterposten ved Trondhjems Festning (1,025 Spd.); Nesoddens Sogneskab under Øvre Borgesøs Provsti (340 Spd.)

Udnævnt: Provsti i Søndre Salten H. H. H. Daae til Sogneprest i Besen; Provsti i Midtre Sogn J. H. Allum til Sogneprest i Fredsberg; Kateket i Mandal E. Nygaard til Sogneprest i Egersund; Kgl. Fuldmægtig J. L. A. Larsen til Protokolretter i Højeester; Råd. jur. C. J. Piro til Fuldmægtig i Justits- og Politidepartementet; Råd. jur. J. L. Larsen til Bureaucræf i Finants- og Told-Departementet; Amtmand i Nedenæs N. B. Rogstad til Foged i Hedemarken; National Kørpsleje i Kr. sandste Brigade C. L. N. Hørby forsøt til 1ste Akershusfeste Brig.; nation. Kørpsleje i Trondhjemste Brig. J. E. Heidenreich forsøt til Kr. sandste Brig.; Kompanifürst E. N. Jønne udenomt til national Kørpsleje i Kr. hjemstte Brig.; Kapt. J. P. B. Bloch forsøt til Chef for 2det Komp. af Falsters Bat.; Kapt. M. R. Mannen til Chef for 4de Komp. af Numedals Bat.: Kapt. A. M. Bergh til Chef for 1ste Division af Kristiania Bat.; Premierlöjtn. J. L. Foiss til Kapt. og Kvartermester ved Numedals Bat.; Sekondlöjtn. B. C. Lunde til Premierlöjtn. i 2den Akershusfeste Sjn. Brig.; Sekondlöjtn. i 2den Akersh. Inf.-Brig. H. L. Nysom til Sekondlöjtn. ved Nørre Fregtersk; Sekondlöjtn. i Trondhjemste Inf.-Brig. A. F. J. Hoyer forsøt til 2den Akersh. Inf.-Brig.; nummeret Sekondlöjtn. E. G. Collin udnævnt til virkelig Sekondlöjtn. i Trondhj. Inf.-Brig.; Kapteinlöjtn. i Marinen J. L. Johansen til Kaptein; Premierlöjtn. i Do. M. A. L. Clasen til Kapteinlöjtnantz; Sekondlöjtn. i Do. F. C. Brampe til Premierlöjtnantz; Prof. D. J. Broch bestykket til Formand i Ingeniørkommissionen for de offentlige Arbejder; C. J. Nooth til svensk-norsk Konfus i Kiel; Handlende R. W. S. Golding til Konfus i Kiel; Fourer og Kontorist J. B. Herstad til Venemand i Nøraas.

Kønpriser for udenlandst Bare i Partier:

Kr. ania.	Dramm.	Kr. land.	Spd. Td.
Rug	5 ³ / ₅	5 ³ / ₅	5 ² / ₅
Byg	4 ⁵ / ₁₀	4 ³ / ₅	—
Havre		2 ¹ / ₂	—

Torvepriser i Kristiania den 28de, Drammen 26de, Kristiansand 25de og Stavanger 23de Maj.

	Kr. ania.	Dramm.	Kr. land.	Spd. Td.
Drefjord	4-5	8	6	6 D. Bz
Kalværfjord	4-6	6 ¹ / ₂	7	—
Gaaretfjord	4-5	8	—	—
Jæst	6-7	—	8	7
Ugg	—	28	28	20 f. Snæs
Smpr.	10-12	13	14-17	11 D. B.
Melf.	—	2	5	4 pr. Pot.
Poteter	8	10	11	11 D. L.
Birkeved	—	—	—	18 D. B.
Furuved	11-12	—	—	11 ¹ / ₂
Granved	10-11	—	—	—
Stenkul.	—	—	—	46 f. Td.
Boldhø.	6-7 ¹ / ₂	9	8-10	— D. Sk

Desuden i Kristiania: Timothejhs 2 Spd.; Rughalm 96 f; Byghalm 96 f; Havrehalm 72 a 96 f; Havremel 8 Spd. pr. Skz.

Da en String i sidste No. af Norsk Folkeblad under „Skandinavias Blades Indhold“ om at „der endnu skrives heraf til svenske Bladet haanligt om dem, der her i Landet fandt Utdalelsene i Bisshop Beckmans Hyldebrev berettigede“, neppe kan sigte til andet end et Par Linjer i mit sidste Brev til Aftonbladet, maa det være mig tilladt at oplyse, at denne String beror paa en Misforståelse. En Øfsordring til at stille en ny, religiøs-politisk Avis, der nylig havde staet i Lutherisk Kirketidende, gav mig Anledning til at omtale den mærkelige Befyldning, Kirketidende, havde udslynget mod den norske Bladliteratur, nemlig at den „bliver mere og mere materialistisk og antifrisstelig“ — en Befyldning, der grundedes paa det, at nogle norske Blad i sin Tid omtalte Beckmans Hyldebrev, og den over samme af Aftonbladet givne Kritik, der, skriver Kirketidenden, „værer, at Bladets Udgiver enten er aldeles fremmed for Bibelsens Lære eller ikke har nogen Tro paa den. Men ligedan maa det da vel ogsaa forholde sig med de norske Bladredaktrør, som uden Bemerkning har optaget ovennevnte Kritik“ osv. Jeg tilspændte i mit Brev, at enhver Kommentar her var overhovedet, og det samme antager jeg ogsaa gælder de norske Lesere, der ikke enten i geistlig Fanatismus anse ethvert Døben for passende, eller ogsaa opstille den svenske Bisshop som Christi Stedfortræder, saa at antibredaktrør bliver enstydigt med antifrisstelig. Min Haan — hvis foresten den meget rolige Tone, hvori jeg omtalte den lille Komedie, Lutherisk Kirketidende havde opført, kan berettige til Ansvaret af dette Dø — gjaldt saaledes ikke Bisshop Beckman, men den norske Forfatter, der havde moret sig med at digte en „materialistisk og antifrisstelig“ Bladliteratur her i Norge.

Kristiania 24 Maj 1868.
Aftonbladets Brevstifter.

Bekjendtgjøresse.
Jordemoder-Bestillingen i Ullensakers Prestegjeld er ledigt.

Undragender om denne Post, hvorfor er bestemt en aarlig Løn af 60 Spd., kunne indsendes hertil i betalte Breve 4 Uger fra idag.

Akershus Amts-Contor, Christiania, 13de Mai 1868.
Johan Collett.

Norsk Folkeblad.

De, der vil abonnere paa Norsk Folkeblad i det kommende Hjertingaar, bedes om snart at sende formoden Underskriftning derom til Bladet, da Oplagets Størrelse vil blive bestemt efter Abonnementet i næste Maaned.

Bladets Møllment er mindst 10 betalte fun tilstaaes under den første Maaned af det Kvarthal, hvorfor den gælder, hvilken Bestemmelse omfatter saavel Boghandlere som Andre.

Bladets Abonenter gjøres fremdeles opmærksom paa, at Opsigelser maa være indsynde til Expeditionen senest inden 14 Dage før Kvartalets Slutning, imodsat Hårdt anses Abonnementet bindende for følgende Kvartal.

Christiania Almueskoler.

En Lærerpost er ledig ved Christiania Almueskoler. Løn 350 Spd. aarlig for 34 Timers ugentlig Undervisning, Ansigninger stilles til Christiania Skolekommission og indsendes til Undertegnede inden 11te Juli i ørskommende.

J. Jespersen, Skoleinspektør.
D. Meyers Gade No. 70.

Kirkesangerbestillingen ved Jevnakers Hovedkirke og den dermed forenede Lærerpost ved Bratvolds Kredsstole er ledig. Skolen holdes for Nærerende paa Klokkergaarden Bratvold, men kunde muligens senere blive anset Lokale paa en anden Gaard inden Krebsen, forsaavidt det skalde blive besluttet at opføre et saadant. Skoletidten er 36 Uger aarlig, og har Læreren, saa lange Skolen holdes paa Klokkergaarden, at ørge for Venlighed og Slegning i Dønen i Skoleverrelset.

Kirkesangerindtægterne kunne regnes til 40 Spd. aarlig, og Nettovindtaget af Klokkergaarden, der har Bolig for en Familie og holder en Hest og 2 Kør eller 3 Kør og 6 Faar, har været regnet til 35 a 40 Spd. Fra den nærmeste Taaer: Lebelskemmelighed vil Spisfammeret blive borttaget eller tillagt Skoleverrelserne. Skoleverrelsen er 80 Spd. aarlig, og dermed er ingen Emolumenter forenet. I Fremtiden vil Indehaveren af disse Bestillinger blive paalagt at holde Udhuse i aabodsri Stand, hvori imod han kan have lidt Indtagt af den Gaarden tilhørende Skov, som med forsigtig Brug vil kunne afgive det Hornsone til Brænde. For at forebygge Skovens Forringelse, vil dens Benytelse eller Brug blive undergiven Kommunebestyrelsens Kontrol. Til den entledigede Kirkesanger og Lærer Sivert Petersen vil den ansettedes Kirkesanger og Lærer antagelig faa at udrede en aarlig Pension af 30 Speciedaler.

Undragender om denne Post stilles til Hamars Bispestog og Stiftsdirektion og indsendes inden 20de Juni til Jevnakers Skolekommission.

Jevnakers Prestegård 6te Mai 1868.

L. Holmboe.

I Ødningens Prestegjeld, Nørre Saltens Provsti, er en Lærerpost ledig. Undervisningstiden er 32-36 Uger. Lønnen er 2 Spd. pr. Skoleuge foruden 1 Spd. om Ugen til Kosthold. Posten tiltrædes først i Oktober Maaned d. A. Ansigninger, stilles til Tromsø Stiftsdirektion, indsendes inden 15de Juli d. A. til Undertegnede.

Ødningens Prestegjeld, 28de April 1868.

P. Valeur.

Bed Abildsø Husholdningskole bliver fra 14de Oktober 3 Pladsen ledige for Elever fra Christians Amt. Ansigning herom indleveres til Amtet. Ligeledes bliver 2 Pladsen ledige for Elever fra Akershus Amt. Ansigning herom modtages indtil 1ste Juli af Undertegnede. De som sogte forrige Aar, maa melde sig igjen, hvis de ønsker at komme i Betragtning.

G. Wetlesen.

En Omgangsskolelærerpost i Malmo Sogn, Veitstads Prestegjeld, er ledig. Undervisningstid 24 Uger aarlig, den ugentlige Løn 2 Spd. Kosthold leveres i natura. Skolebestyrelsen forbeholder Ret til nærmere at regulere Krebsene Ansigninger, stilles til Trondhjems Stiftsdirektion, tilhørende Undertegnede inden 6 Uger.

Veitstads Prestegård den 21de Mai 1868.

S. D. S. Landmark,
Sogneprest.

I Herø Skolekommune paa Helgeland er en Lærerpost ledig. Løn 1 Spd. 90 f pr. Skoleuge. Kostholdsgodtgørelse 4 f 16 f pr. do., Skoletid 32 a 40 Uger. Ansigninger indsendes til Herø Skolekommision pr. „Herø Helgeland“.

Sørhør den 5te Mai 1868. Otto Glatved.

En Skolelærerpost er ledig i Ørø Sogn i Ørø Prestegjeld. Distriktet omfatter 2 Krede; Skolen holdes i lejede Lokaler, fra Begyndelsen af Oktober til Mai Maaned, i 30 Uger. Læreren har Logi og Kost paa Skolestedet og Lønnen er, for en Seminarist, 60 Spd., eller 2 Spd. for hver Skoleuge.

Posten tiltrædes 1ste Oktober indenrige Aar. Undragender, ledsgagede af de forrige Attestor, tilstilles Ørø Skolekommision inden Midten af Juli Maaned i betalte Breve.

Lærerpost.

I Indreholmedals Prestegjeld er en Lærerpost ved Krebskolen ledig fra anstundende 1ste Oktober; Undervisningstiden er 36 Uger aarlig i lejet Lokale, Lønnen 6 Ortp. Skoleuge, Kosthold og Herberge i Skolestiden i natura. Ansigninger, ledsgagede af de forrige Attestor, stilles til Bergens Stiftsdirektion og indsendes inden 6 Uger i betalte Breve til Undertegnede.

Steien Presteg. pr. Sande Postabneri, Søndfjord
19 Mai 1868.
J. Hansen.

Ledig Lærerpost.

Skoletærerposten i Galaaens-, Haadalens- og Elgaaens Skolekredse er bleven ledig og ønskes besat fra Octobers Begyndelse d. A. Den aarlige Undervisningstid er for Tiden 33 Uger, og Lønnen er for en Seminarist eller Lærerføle-Elev 1½ Spd. ugentlig og Høkholsgodtgjørelse 4 Ørt ugentlig i Undervisningstiden. Den ansettedes Lærer maa finde sig i en muligens Omregulering baade med Hensyn til Krebene og den aarlige Undervisningstid; for Øvrigt ere Betingelserne de for en Almuestolærer til enhver Tid gjældende. Ansøgninger, stillede til Thondhjems Stiftsdirektion, indsendes i frankerede Breve til Nørros Skolekommission inden 6 Uger.

Nørros, 6 Mai 1868. B. Støp,
Sogneprest til Nørros.

En Lærerpost er ledig i Selands og Nulan's Krebs i Næs-Sogn, Flekkefjords Præstegjeld. Skolen holdes paa Dmgang; den aarlige Undervisningstid er 24 Uger og Lønen 1 Spd. pr. Skoleuge. Ansøgninger, stillede til Kristiansands Stiftsdirektion og ledssagede af fornødne Attekter for Kunstsakere og seneste Tids moraliske Forhold, bedes indsendes i frankerede Breve inden 4 Uger til Sognepresten i Flekkefjord.

I Birkels Prestegjeld, Kristiansands Stift, er 2 Skolelærerposter ledige. Skoletiden for den ene er 29 Uger; for den anden 24 Uger. Forandringer forbeholdes. Skolen holdes paa Dmgang. Løn 1 Spd. pr. Uge. Kost og Logi i Skoletiden i natura. Ansøgninger, stillede til Kristiansands Stiftsdirektion, indsendes i betalte Breve inden 6 Uger til Birkels Skolekommission.

11 Mai 1868.

Musikalsk Album for Piano.
Paatogene Subskriptionsplaner bedess snarest tilbagesendte til sin Adresse.

Stove

forsøres imod Ildebrand af Christiania almindelige Brandsforskringselskab til billige Premier.
No. 5 Prindsens Gade. Jørgen Gjerdrum.

Brandsforsikrings-Selskabet „NORDEN“

overtager Forsikringer i Landdistrikterne paa almindelige Landbonærings-Gjenstande til 1/4 pCt. eller 30 Skilling af 100 Spd. for Aaret; man henvender sig til Hovedcontoiret i Christiania eller nærmeste Agent. Jacob Ihlen. H. F. Løkke. Olai Olsen.

M. Langaard. J. Birch.
C. F. Gjerdrum.
adm. Directeur.

Gjertsen Latinskole.

Inmeldelse til det nye Skoleaar som begynder i August modtages daglig paa Skolens Kontor, Stortingsgaden No. 6.

Qvams Latin- og Realskole

modtager Indmeldelse af Disciple til det nye Skoleaar, som begynder i August. (Se dette Blad No. 16).

Drammen—Quebec.

Saa fremt et nogenlunde Antal Passagerer melder sig i Løbet af 3 Uger vil Skib „Flora“, Capt. Jørgensen, afgaa herfra til Quebec med Passagerer i Juni. Nærmere Underretning meddeles af Schee & Aas i Christiania og hersteds af P. Litz. Aass.

Drammen den 6te Mai 1868.

Cunard Line.**Emigranter,**

der ønske at afgaa med Cunards 1ste Classes Kongelige Postdampske fra Liverpool til Amerika, maa melde sig inden hver Thorsdag Middag hos Stolt Swang & Co. Prisen er, af Overens- autoriserede Emigr.-Agenter, komst, ens med alle Prindens Gade No. 1. respektible Linier fra Christiania. Liverpool.

Landeiendom til salgs.

Gaarden Store Milde i Fars Præstegjeld, 2 Mile fra Bergen og kun 1/4 Mil fra Dampstibsaalgsstedet Buffen, er yderst billig tilsalgs. Paag Gaarden, hvis Skyld er 8 Daler 10 sp., fødes 2 Heste, 22 Størte samt 40 a 50 Faar, og avles der 40 Tdr. Havre og 50 Tdr. Potetes. Til Ejendommen hører 7 Husmandspladse, paa hvilke der tilføligen findes ligeaamange Creature som paa Hovedgaarden. Ejendommen, der har en overordentlig smuk Beliggenhed, er særdeles vel bebygget med 3 Baaningshuse, hvoraf den smukke og vel indrettede Hovedbygning har overslølige Bekvemmeligheder for 2 konditionerede Familier. En meget stor Frugthave findes, ligesom der til Ejendommen hører en særdeles god Havnegang og Ved til Husbehov. Til Ejendommen hører en god Kastevæg og en stor Sphod. Stedet er fortrinlig stiftet for Drivning af et større Salteri. Ejendommen kan også selges stykkevis. Konditionerne vil for en solid Kjøber blive særdeles gunstige og meget billige derom Handel snart kan ske. A. G. Nicoll, pr. Fars Postaabneri.

Tidsskrift for det praktiske Landbrug og dets Bineringer.

6te Aargangs 1ste Hefte er idag udkommet og indeholder: Om Gammelostlavning. (Af M. Storm). — Varige Græsgange. — Om Jordring med Østfager. — Barnens Indflydelse paa Kvægets Jordring. — Om Kvægefædning. — Den arabiske Hest. — Om Kvægets Legemsvegt og Slagtvegt samt Husdyrenes Slagtning. (Af Andri. Schult.) — Rogntræet. (Af Sn.). — Første Kvartal 1868. — Christiania-Priser i Midten af Mai paa Landmands-Artiller. **Bognyt:** Landmandsbog for 1868.

Dette Tidsskrift udkommer med 4 Hefter a 3 fertensidige Ark om Aaret. Prisen er 60 sp aarlig, som betales forudvis. Reklamationer kunne indsendes gennem nærmeste Postaabner til Tidsskriftets Expedition, Nils Lunds Boghandel i Christiania. Af samtlige foregaaende Aargange er endnu komplette Exemplarer at erholde a 50 sp.

Joh. Th. Landmark.

Selbo Kværnestene.

Bestillingen paa udsgitte Møllesteine, deriblandt de for sin særdeles Godhed bekjendte Hvidtytstene, kunne nu udføres ved Fr. Birch, Selbo pr. Trondhjem.

Sprit Edikke.

Fra vort nyt anlagte Edikkebryggeri tillade vi os at anbefale Spritedikke af en fortrinlig quælté, idet vi henvise til nedenstaende Attest fra Hr. Professor i Chemi P. Waage.

Kristiania den 13de Marts 1868.

Simers & Co.

Ved at lade undersøge den Edikke som fabrikeres af DHerrer Simers & Co. samt 4 Sorter fransk Edikke, har jeg fundet at førstnævnte baade i Henseende til Reenhed og Styrke overgaar de undersøgte udenlandske Sorter.

Kristiania den 9de Marts 1868.

P. Waage.

S. AMUNDSEN & Co.

TORVET NO. 9,

anbefaler sin Farve- & Materialvarehandel som vel assorteret for Sommeren.

Subscriptions-Fudbydelse.

Man tillader sig herved at indbyde til Subskription paa en ny avis, der fra 1ste Juli d. A. vil udkomme med Titelen „Fædrelandet“ og med følgende Motto: „Gloria Alle, elsker Broderskabet, frygter Gud, ærer Konigen.“ (1 Petr. 2, 17).

Af dette Motto vil det forhaabentlig være klart, at man vil betrage sig for at redigere Bladet i christelig Land; Hærlighedsbuddet vil være den Regel og Rettsnor, hvorefter Redaktionen i sin Gjerning vil gaa frem. Først og fremst vil man holde borte fra Bladet Stykker af slibrigt og i andre Retninger forståreligt Indhold, og dernæst vil man bestrebe sig for at byde Subskribenterne en god og nyttig Læsning.

At meddele tilfredsstillende Efterretninger om Kirkelige Forholde saavel for vort eget Lands Bedommende som fra andre Lande vil Redaktionen anse som en væsentlig Opgave.

Hvad Bladets Indhold forresten beträffer, vil man meddele indenlandiske Efterretninger nogenlunde uspørgligt. Man vil især meddele Alt, hvad der kan vedfømme vores vigtige Næringsveje, Fiskeriene, vor Handel og Skibs-fart, Skovdrift, Jordbrug, Fædrist, Bergværksdrift m. fl., hvorhos man efter den norske Rigstidende vil optage fgl. Resolutioner m. v. Embedsmænds Befordringer og Afsæd, ledige Embeder, Proklamata i Døds- og Konkurs-boer o. s. v.

Selvfølgelig vil man leve et Referat, af hvad der passerer på Storthinget, hvilken Hedsyrlighed vil blive noget forskellig, alt efterom det Passerede maa antages at være af større eller mindre almen Interesse. Paa samme Tid som man vil støffe Bladets Læsere et nogenlunde fuldstændigt Referat, vil man dog vogte sig for en Vidtløftig hed, der gjør det til et fast uoverkommeligt Arbeide at følge med. Man vil fremfor Alt høge at give Referatet et saadant Indhold, at Oversigten over Forhandlingerne bliver let.

Over Begivenhederne i andre Lande vil der i hvert Nummer blive meddelt en kort Oversigt, dog saaledes, at Efterretninger fra Broderierne assedes noget udførligere end Efterretninger fra andre Lande.

Redaktionen vil i Bladets første Nummere leve Over-sigter over de bændende politiske Spørgsmåles historiske Udvikling, da man paaregner det største Subskribentantal blandt Saadanne, der maa antages at omfatte dette.

Bladet vil udkomme een Gang ugentlig og vil koste 24 sp fjerdingaarlig, hvortil for udenbyes Subskribenter kommer Postporto 4 sp.

Indenbyes Subskribenter erhølde Bladet frit tilbragt. Subskribentensamlede erhølde for 8 tegnede Exemplarer 1 Frægtempler. Subskription er bindende for et Hjærdingaaar. Betalingen erlediges forudvis for et Hjærdingaaar ad Gangen, først Gang naar Bladets første No. af Subskribenten er modtaget, senere ved hvert Hjærdingaaars Begyndelse.

Subskription kan tegnes paa samtlige Rigets Postkontorer og Postaabnerier og i Christiania hos Bladets Expeditor E. Bjørnstad, Toldbodgaden No. 40, samme Expedition som for Bladet „For Fattig og Rig“, „Børnebibliothecket“ m. fl.

Befillingen bedes indsendte til Christiania Postkontor paataget: Avissag vedkommende „Fædrelandet“. Christiania i Mai 1868.

Jagtartikler.

Krudt	& Hagel,
Knaldhætter	& Spidskugler,
Krudthorn	& Hagelpunge,
Krudtpumper	& Knaldhætdaaser,
Jagttasker	& Reisevæske,
Ridepiske	& Geværremme,
Jagtflasker	& Drikkebægere,
Signalpiber	m. m. anbefales af Axel Böckman,

(Sembs forr. Boutik, Carl Johans Gade).

paa undertegnede Forlag er udkommet:
Loyalitetsfægtninger af smaa Infanteri-Afdelinger. Oversat af Major Munch-Petersen. I Kommeformat indb. 24 sp.

Bogen synes især stillet for vores Instructionsskoler for Officerer uden fast Løn, for Underofficerstoler og Skarpskytterkorps. Den er omtalt med Anerhendelse af H. M. Kongens Norske Armee-Commando, der har gennemset Manuskriptet.

P. T. Mallings Forlagsboghandel.

I Hammerfest er udkommet og sendt mig til Forhandling:
Tale ved Præstevielsen i Tromsø Kirke den 3de April 1868 af C. P. Essendrop. Trykt som Afskedshilsen til Tromsø Stifts Bispedømme. Pris 6 sp.
Paa Havet. 6te Aarsberetning om Driftene i Tromsø Bispedømme for Aaret 1866. Pris 20 sp.
J. W. Cappelen.

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er udkommet og at faa i alle Boglader i Norge:

Fiskerjenten.

En Fortælling af Bjørnstjerne Bjørnson.
2det Oplag.
55 Sk.; eleg. indb. 99 Sk.

Forlagt af Ed. B. Gjertsen i Bergen er udkommen og faaes i alle Boglader:
Waldenstrøm, P. Om Ungdommens farligste Fiende. Et Ord til Farldre og Lærere. Oversat fra Svensk. Med et anbefalende Forord af Pastor Dop. Pris 12 sp.

Commission hos Undertegnede udselges Restoplaget af: En Fodtur gennem Wermeland og Dalerne, af Georg Krohn, nedsat Pris 12 sp. Alb. Cammermeyer, Juveler Tostrup's Gaard, Kirkegaden.

Paa Undertegnede Forlag er udkommet og faaes i alle Landets Boglader:
Lærebog i Fransk. Efter Professor Dr. Andreas Sandberg, cand. mag. 50 Skill indb.
Alb. Cammermeyer.

Paa mit Forlag er idag udkommet, og faaes i alle Landets Boglader:

Advandrerens Tøsk.

En grei og letvindt Maade, hvorpaa man kan lære sig selv at gjøre sig forståelig i det engelske Sprog og forstå de almindeligste engelske Udtryk, som forekomme om bord paa Reisen til Amerika, og senere med Jernbanen, samt de vigtigste, som forekomme i de daglige amerikanske Forholde; 64 Sider stor Ottav, i Papbind 18 sp, forsendt pr. Post til hvilketomhøst Sted i Landet 24 sp.
Alb. Cammermeyer, Juveler Tostrup's Gaard, Kirkegaden.

Hos K. C. Grøntoft i Christianssand er udkommet og faaes i Bogladerne:
Abrahamsens Sangbug, 1ste Hefte, indb. 15 sp. Da der er gjort Indsigelse imod Harmoniseringen i nærværende Hefte, hoor Indsigelsen af Kvarten som Konsonans er stuet i Overensstemmelse med den norske Folkmusik, saa funne alle Kvarter ombyttes med Sætter, naar endel Trykfeil ere rettede og Endringer gjorte, hvilke Trykfeil gratis af Kjøbere af Bogen kan erholdes i Bogladerne.

Norsk Folkeblad.

Der er endnu Anledning for tiltrædende Abonnenter at faa Bladet fra No. 1.

Komplette heftede Exemplarer haves for 1866; ligelædes 2det, 3de og 4de Kvartal 1867.